

Arkk. n:o. 27/22.1.1996

M

JURVA NÄRVIJOKI KESKI-MÄNTYLÄ
KIVIKAUTISEN ASUINPAIKAN KOEKAIVAUS v. 1995

M/2 175 01 0033
S42 33

Sisällys

Arkistotietoja	2
Johdanto	3
Kaivauspaikan sijainti ja topografia	3
Kaivaus ja sen tulokset	3
Kuvaluettelo	5
Kuvataulut	6
Kopio yleiskartasta	7
Vaaituskartta	8
Peruskarttaote	9
GT-karttaote	10

Arkistotietoja

KUNTA: Jurva
 KYLÄ: Närviöjoki
 KOHDE: Keski-Mäntylä *SUL 33*
 TILA: Rek. nro 4:63 (om. *Ari Luomapuro*, os. Närviöentie 40, 66370 Närviöjoki),
 Rek. nro. 4:141 (om. *Arto Mäntylä*, os. 66370 Närviöjoki.)

SIJAINTI: PK 1244 01 NIEMENKYLÄ, v. 1988
 Peruskoordinaatit: x = 6950 70 - 78 y = 540 26 - 30 z = n. 58 m mpy

AIKAISEMMAT TUTKIMUKSET:

-Kaivaukset: Jyri Saukkonen v. 1983; Päivi Kankkunen v. 1994
 -Inventointi: Hannu Kotivuori / Jyri Saukkonen v. 1981

AIKAISEMMAT LÖYDÖT:

^{1980s}
 KM 19086, 21859, 21913, 22157, 22224, 22239, 22838, 23429, 23579, 24368, 24392,
 24984, 25722, 26094, 27055, 27444; Jurvan museo 4607.

KERTOMUKSEN LIITTEET:

Löydöt: KM 28862:1-46
 Diat: 32949-52
 Negatiivit:101382-85
 Kartat: Yleiskartta mk 1:500 A3, s.
 Vaaituskartta mk 1:100 A4, s.

Johdanto

Jurvan Närvihoen Keski-Mäntylän kivikautinen asuinpaikka oli koekaivausryhmän kohteena jo v. 1994, jolloin Päivi Kankkunen johti tutkimuksia, sitä ennen Jyri Saukkonen oli v. 1983 suorittanut kohteessa koekaivauksen. Vuonna 1995 tavoitteena oli saattaa loppuun Kankkusen edellisenä vuonna aloittamat koekaivausalueet sekä koekuopittaa kaivausalueen kaakkoispuolta. Alunperin (v. 1994) koekaivausten aloittamissyynä oli maanomistajan suunnitelmat raivata pellonreunassa oleva metsäalue pelloksi. Kaivausten aikana v. 1995 saimme tietää, että EU:n liittymisen myötä raivaamissuunnitelmat ovat ainakin toistaiseksi rauenneet.

Närvihoen alueelta tunnetaan lukuisia kivikautisia asuinpaikkoja ja Keski-Mäntylästäkin kilometrin säteellä on muutamia kohteita, mm. Alanko (SKL nro 6), Ilveskorpi (SKL nro 30), Itä-Mäntylä (SKL nro 34), Itä-Mäntylä 2 (SKL nro 36), Länsi-Mäntylä (SKL nro 35) ja Jokela B (SKL nro 38). Närvihoelaisista harrastajista on syytä mainita Tapio Mäntylä, joka on toimittanut suuren määrän lähinnä pelloilta löytämiään esineitä museovirastoon. Jyri Saukkonen on Pro-gradu työssään ajoittanut Keski-Mäntylän rannankohoamisen perusteella myöhäiskampakeramiikan nuoremmalle jaksolle (KAIII:2) n. 2600-2500 eKr., jolloin kohde on ollut saari silloisen Närvihoen suun tuntumassa.

Koekaivaus suoritettiin 7.-11.8.1995. Kaivauksenjohtajana toimi FK Vesa Laulumaa ja piirtäjänä FK Tapio Suhonen. Kaivajina toimivat Jurvan lukion historiankurssilaiset sekä heidän opettajansa Jorma Marttila, paikallisista arkeologian harrastajista kaivauksiin osallistui Aarre Äystö.

Kaivauspaikan sijainti ja topografia

Keski-Mäntylän asuinpaikka sijaitsee Närvihoen kylässä, aivan Närvihoen itäpuolella, Jurvan kirkosta n. 10,5 km länsi-lounaaseen. Seudun topografia on Närvihoelilaaksolle tyypillistä: suurimmaksi osaksi melko tasaista, osittain loivasti kumpuilevaa maastoa. Itse Keski-Mäntylän asuinpaikka sijaitsee pohjois-etelä-suuntaisella n. 350 m pitkällä ja 20-50 m leveällä harjanteella, jossa maaperä on kauttaaltaan hiekkaa. Vuonna 1994 aloitettu koekaivausalue (tilan rek. nro 4:63 alueella) sijaitsee pellon laidalla olevassa metsäsaarekkeessa, joka lännessä rajoittuu Närvihoeseen ja etelässä katkeaa n. 2 m syvyyseen ojaan (ks. yleiskartta). Koekuopitusta jatkettiin ojan eteläpuoliselle alueelle (tilan rek. nro 4:141), missä kasvaa tiheää istutusmännikköä.

Kaivaus ja sen tulokset

Kankkusen aloittama koeoja 792-800/97 kaivettiin loppuun sekä laajennettiin pohjoispäästä (ruudut 801/96-99, 802/96-97). Alueet kaivettiin tasokaivauksena 10 cm kerroksissa. Kaivauksen tuloksena voidaan todeta, että alue on aiemmin ollut viljelyksessä tai laitumena, josta todisteena on turpeen alta esiin tullut n. 10-15 cm paksu multa kerros. Mullan alla oli nähtävissä vanhan turvekerroksen jäänteet, jonka alta alkoi rikastumiskerros. Ruskea hiekka muuttui harmaaksi hiekaksi n. 60 cm syvyydessä. Ainoat havainnot likamaasta olivat muutamit nokiläikät vanhan turvekerroksen alla, niiden iästä ei

voinut saada varmuutta eikä niihin liittynyt löytöjä. Löydöt, pääosin kvartsi-iskoksia, tulivat tasaisesti sekä koeojan että sen laajennuksen alueelta (ks. löytötaulukko).

Koekuoppia kaivettiin ojan eteläpuolelle yhteensä 11 kpl, joista kuopat 1,2 ja 11 olivat löydöttömiä. Maaperä oli vastaava kuin tasokaivausalueellakin. Löydöt olivat pääasiassa kvartssia (ks. löytötaulukko), keramiikkaa löytyi kuopista 7-9. Saviastianpalat olivat yhtä epämääräistä kuoppapainannetta lukuunottamatta koristelemattomia, joten tarkka tyyppitys on mahdotonta. On mahdollista että kyseessä on myöhäiskampakeramiikka, jota Keski-Mäntylästä on löydetty jo aiemminkin.

Taulukko löydöistä:

Löytölaji	Tasokaiv. alue		Koekuopat		Yhteensä	
	kpl	g	kpl	g	kpl	g
Kiviesineen katkelmia			1	87	1	87
Hioimen katkelmia	1	17	1	47	2	64
Saviastian reunapaloja (ei korist.)			1	0,5	1	0,5
Saviastian paloja (koristeltuja)			1	10	1	10
Saviastian paloja (ei koristelua)			4	3	4	3
Kvartsiesineitä			1	3	1	3
Kvartsiytimiä	3	19	1	157	4	176
Kvartsi-iskoksia	184	456	58	187	242	643
Kivilaji-iskoksia	7	179			7	179
Palanutta luuta	1	0,5	1	0,5	2	1
Palanutta savea			1	9	1	9

Yhteenvedona Keski-Mäntylän asuinpaikan kohdalla voi todeta, että sillä ei ilmeisesti ole välitöntä vaaraa maankäytön suhteen. Metsäsaarekkeen kohdalla ojan pohjoispuolella sijainnut asuinpaikka ei vaikuta vähien löytöjen ja likamaahavaintojen perusteella kovinkaan intensiivisesti asutulta. Tähän välittömästi liittyvän ojan eteläpuolisen istutusmännikköalueen koekuopitus jäi vielä hyvin vähäiseksi ja jatkotutkimukset ovat siellä tarpeen mikäli siihen tulevaisuudessa kohdistuu maankäyttösuunnitelmia.

Helsingissä 22.1.1996

Vesa Laulumaa

Vesa Laulumaa

Kuvaluettelo

Diat:

- 32949 Keski-Mäntylä, kuv. pohjoisesta.
- 32950 Kaivausaluetta, turpeet poistettu koeojan kohdalta, kuv. etelästä.
- 32951 Työkuva, kaivaus käynnissä.
- 32952 Työkuva, kaivausta peitetään.

Negatiivit:

- 101382 Kaivausaluetta, turpeet poistettu koeojan kohdalta, kuv. etelästä.
- 101383 Työkuva, kaivaus käynnissä.
- 101384 Keski-Mäntylä, kuv. pohjoisesta.
- 101385 Työkuva, kaivausta peitetään.

f. 101382 Kaivausaluetta, turpeet poistettu koeajan kohdalta, kuv. etelästä.

f. 101383 Työkuva, kaivaus käynnissä.

f. 101384 Keski-Mäntylä, kuv. pohjoisesta.

f. 101385 Työkuva, kaivausta peitetään.

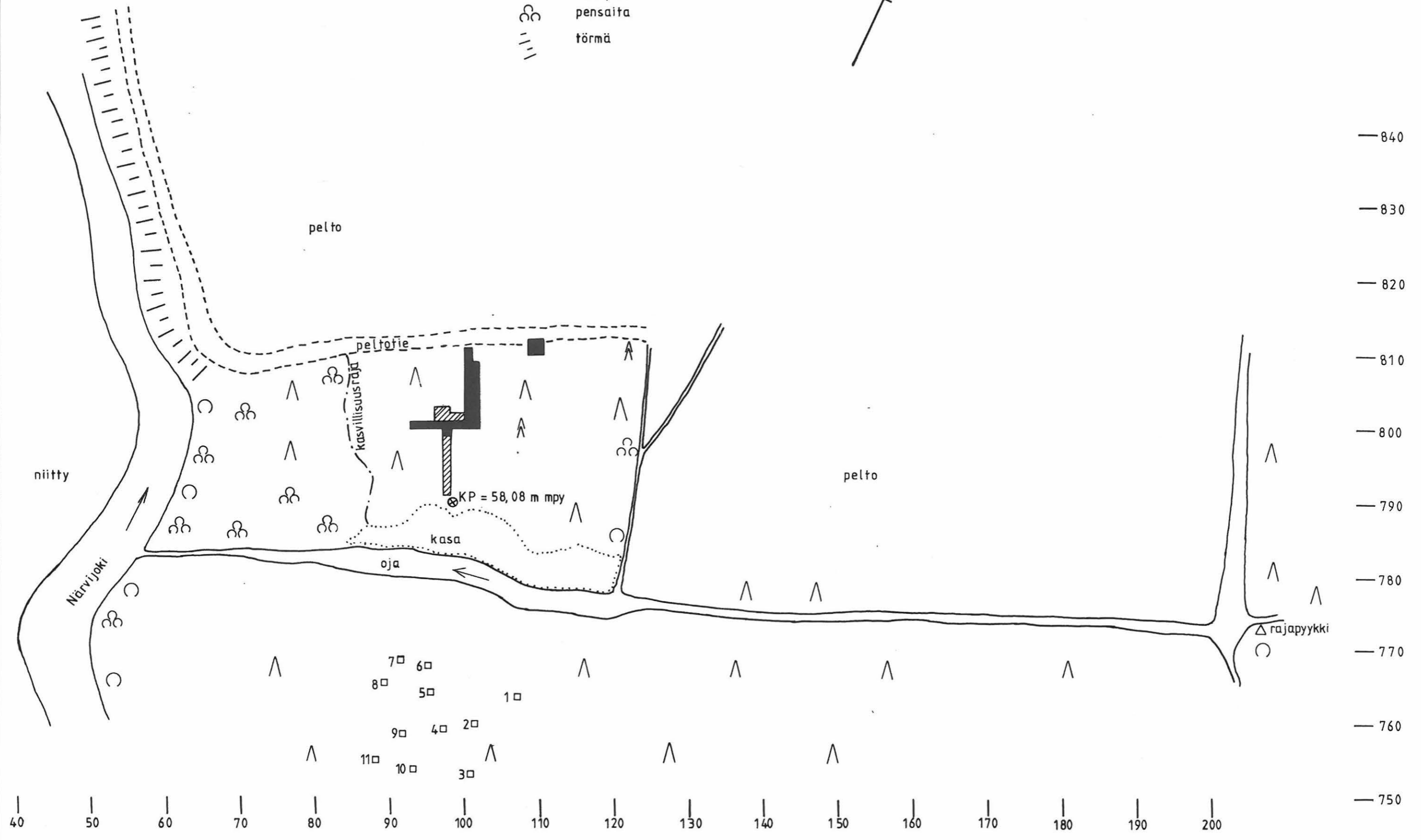
JURVA NÄRVIJOKI KESKI-MÄNTYLÄ

P. Kankkunen 1994, V. Laulumaa 1995

YLEISKARTTA MK 1:500 0 10 20m

Piirt. H. Westberg, M. Simes, T. Suhonen

- kaivausalue v. 1994
- kaivausalue v. 1995
- koekuopat 1-11
- kuusia
- mäntyjä
- lentipuita
- pensaita
- törmä

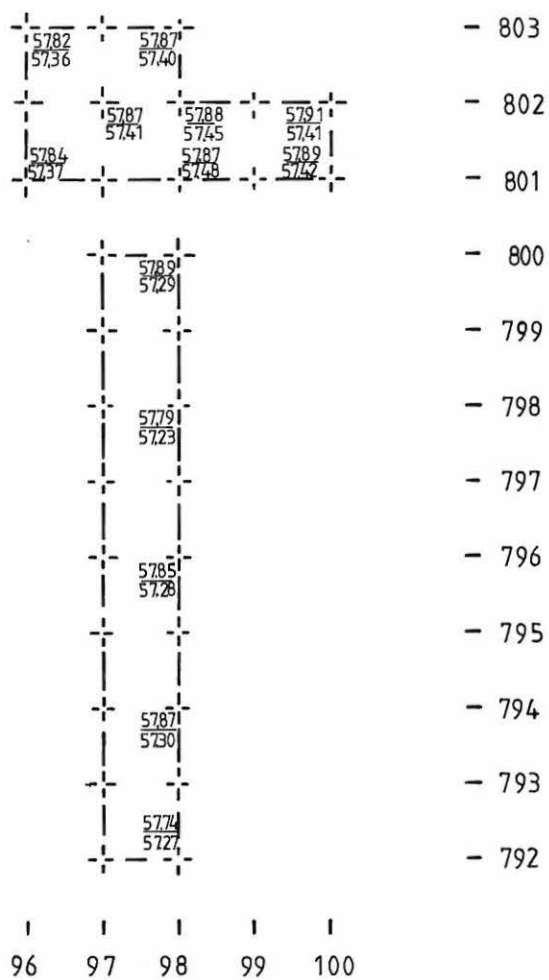
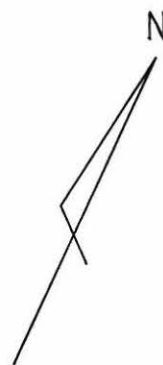

JURVA NÄRVIJOKI KESKI-MÄNTYLÄ

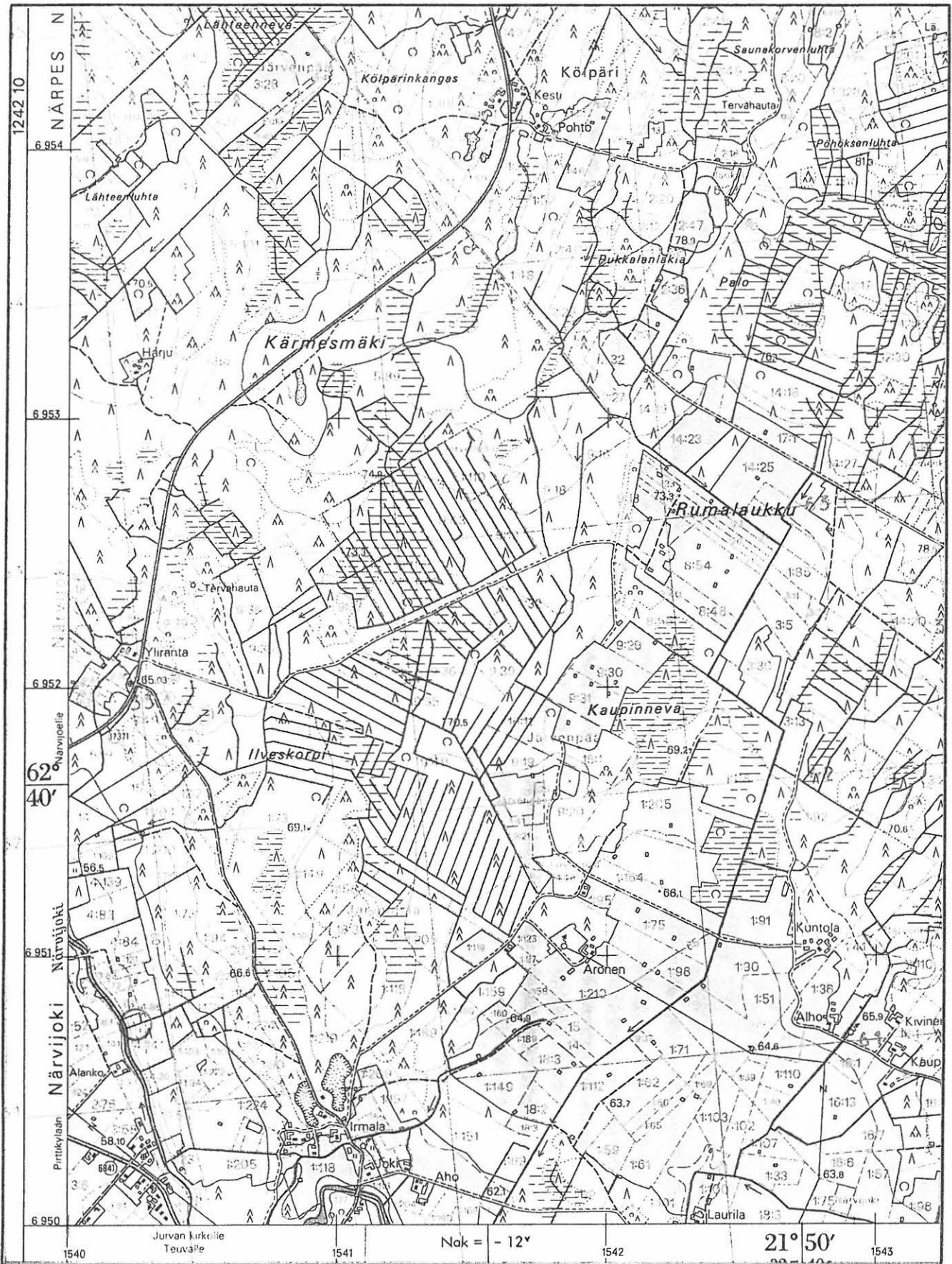
V. Laulumaa 1995

VAAITUSKARTTA 1:100 0 1 2 3 4 5m

Piirt. T. Suhonen

Jurva Närvijoki Keski-Mäntylä, peruskarttaote. PK 1244 01 NIEMENKYLÄ, v. 1988.
Kohde ympyröity.

Jurva Närviyöki Keski-Mäntylä, tiekarttaote. GT-7.
Kohde merkitty nuolella.

